

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:

Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:

Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:

Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1:50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Az a Tizenhárom.

— Október 6. —

Az alkotmány hazánknak
Erős, büszke vára,
Ostromolja szünellen
Ellenséges gárda;
De megvédjük, esküszünk!
Védjük minden áron;
Hisz az égből néz reánk
Az a Tizenhárom.

Nem acél-bronz ágyunak
Lövege hull rája:
Tördeli azt az osztrák
S sok magyar ármánya;
De megvédjük, esküszünk!
Védjük minden áron;
Hisz az égből néz reánk
Az a Tizenhárom.

Nem féltjük mi idegen
Hadak ostromától,
Oh jaj! csak önvéreink
Maradnának lávol;
De megvédjük, esküszünk!
Védjük minden áron;
Hisz az égből néz reánk
Az a Tizenhárom.

Mohácsi vész óta, hajh,
Be sok labanc vájja!
Alig győzte szabdalni
Rákóczy szablyája;
Rajtunk a sor irtani
Őket minden áron;
Hisz az égből néz reánk
Az a Tizenhárom.

Lehel kürtje világgá
Csak rivalgón búgja,
Jó hazafi ajaka
Csak viharként zúgja:
Nem engedünk lötni rést
A szent alkotmányon!
Mert az égből néz reánk
Az a Tizenhárom.

Joáchim Agoston.

Nemzeti ellenállás.

Zivataros, vészes időket élünk. Ujabb és újabb merényletet követnek el azok, a kiktől különben eddig sem voltunk máshoz szokva.

Ezek az újabb szemérmetlen merényletek azt jelentik, hogy a kamarilla ugyanahhoz a taktikához folyamodik, a melylyel történelmünk legszomorúbb, de legdicsőbb korszakában élt.

A chlopyi hadiparancs néptörzsszé degredálta azt a magyar nemzetet, a mely ezer év óta hála bárorságának, forró honszeretetének, ellentállt annyi támadásnak.

Lenéptörzsezi azt a magyar nemzetet, a melynek oly óriásai voltak, mint Bocskay, Rákóczy, Kossuth!

Kétségbevonja annak a nemzetnek legszentebb jussát: a nyelvét, a mely nemzet ezer év óta lakja a Kárpátoktól és Adriától övezett magyar hazát.

A chlopyi arcucsapást újabb, tudja Isten hanyadik poton követte

A legujabb királyi manifesztum rálicíttá Chlopyra. Semmit vissza nem vont. Megtagadott mindent és szívéhez nőtt országnak nevezi Magyarországot, de egyben megfenyegeti a „szívéhez nőtt” rebellis néptörzset.

A legujabb rugás a nemzet testén: a granicsár ismételt kivezénylése. Ujból a nyakunkon volt. Háromszor kikergettek. Negyedszer elfogadták. Most ötöd-ször ránk parancsolták.

Vészes időket élünk, új Mohács előtt állunk. De az elősorolt legujabb merényleteket legeslegujabbakkal tetézték.

A magyar alkotmány ellen a bécsi

Rajxkrixminister vakmerő merényletet követett el. Titkos rendeletet bocsájtott ki a hadparancsnoksághoz, melyben utasította őket, hogy az összes illetékes hatóságokat keressék meg az iránt, hogy a hadköteleseket a hadseregbe való önkéntes belépésre hívják fel. Pitreich úr az alkotmányos formák és tényezők megkerülésében rendeleti uton próbál Magyarországon kormányozni s meg nem szavazott ujoncokat akar az autonóm közegek segítségével önkéntes belépésre rábírní.

Ennek a titkos toborzásnak a megkísérlése is a legkiméleltenebb megtorlást hívja ki. A képviselőház kötelessége Pitreich úr megrendszabályozása.

Bizunk azonban a magyar hatóságok kötelesség tudásában és hazafiságában is, hogy megértetik a Rajxkrixministerrel, hogy Magyarországon nem lehet Krixminister-erlassokkal sorozni.

Dehát ez volt a legutolsó merénylet? Korántsem.

A most már halott Granicsár, akinek politikai dicstelen pályafutását az erőszak, a törvénytelenység jellemzik, nem maradhat el a Rajxkrixminister megett. Ő is, akit a minap kirúgtak, rúgott egyet a törvényen. Körendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, előre közölve velük, hogy az adót megtagadó határozatokat meg fogja semmisíteni.

Szóval megijedtek a magyar nemzet okos, helyes és higgadt válaszáól!

Ez az egyedüli törvényes mód, a melylyel a sok arcucsapásra felelni lehet.

Nem csak adót nem szabad most fizetni, mert ez hazaárulás volna, hanem

el kell tiltani a hatóságokat attól is, hogy adófizetéseket elfogadjon. Az egyes adókból befolyó összeggel az államháztartás legszükségesebb kiadásait fedezni lehet. Az osztrák armádiának pedig ne jusson a mi pénzünkből, ha nem kell nekik a mi nyelvünk, ne egyék a mi kenyereinket se. A körendelet a törvénytelenység legujabb példánya. Az adóhivatalra nem lehet ráparancsolni, hogy elfogadjon oly összeget, amiről nem tudja, mi címen fizetik. Adó nem lehet, hisz az adótörvények nincsenek hatályban.

Ép ezért feltartóztatlanul meg kell tiltani a városi adóhivataloknak, hogy önkéntes adót elfogadjanak. Félegyháza példáját kövesse az egész ország.

És ha az adóhivatalok nem fognak adót elfogadni; ez lesz a legjobb válasz a kamarilla rugdosásaira!

A nemzet győzni fog, mert a nagyhatalmi hóbort pénz nélkül ki nem elégíthető. Ezt pedig nem adunk! Soha!!

Beszámoló.

F. hó 4-én tartja meg városunk orsz. képviselője két évi érdemdús működésének beszámolóját, mely alkalommal az országos függetlenségi pártot több politikai előkelőség u. m.: Barabás Béla, Bakonyi Samu, Bedőházy János, Benedek János, Krasznay Ferencz, Lengyel Zoltán, Mezőssy Béla, Mukits Simon, Pozsgay Miklós, Rákossy Viktor, Rátkay László, Sebess Dénes és Visontay Soma orsz. képviselők fogják itt képviselni.

Megtisztelése ez egyfelől városunknak,

TÁRCA.

Az Atlanti Óceán partján.

Itta: Richter Mátyás főgymn. tanár.

Folyó évi július 14-én délelőtt 10 óra tájban ott álltam az Atlanti Óceán egyik legszebb pontján, Biarritznek a tengerbe benyuló hatalmas sziklákra épített útján. A véletlen nagyon kezemre járt és én keresve sem találtam volna alkalmasabb helyet, a honnan Franciaország e leghíresebb tengeri fürdőjének természeti szépségeit és a művelt emberi elme alkotásait jobban szemlélhettem és bámulhattam volna.

Ennél szebb, kedvesebb, elbájolóbb, elragadóbb, de egyúttal nagyobb borzadályt keltő panoráma még sohasem tárult szemem elé. És mintha csak minden nekem akart volna kedvezni: az ég felhőtlen, a levegő tiszta, üde, friss volt és a tenger felől lágy szellő lengedezett. A nap a derült égből kellemesen meleg sugarakat lövelt alá, melyek meg-megtörve a hatalmasan hullámzó s tajtékozó víz tükrében, változatosabbnál változatosabb szinpompát játszottak. Gyönyörű napfényben ragyogott az egész táj.

Meghatva tekintgettem köröskörül.

Elöttem a végtelennek tetsző kékes, a part felé pedig mindinkább haragos zöld s szünet nélkül háborgó Atlanti Óceán. Balfelől, a meddig a szem ellát, a partot végig a legkülönfélébb virágokból font koszorú módjára, gyönyörűbbnél gyönyörűbb nyaralók egész láncolata szegélyezi. Tekintetem különösen egy pont felé szegződik a távolba, azon szerény villa felé, a hol a világ zajától teljesen elvonulva, a föld legboldogtalanabb asz-

szonya hullatja keserű könnyeit, s ábrándozik hajdani dicsőségéről, a mikor még az egész világ figyelmé feléje fordult. Egyedül magának és kertje virágainak él most. Szegény Natália!... Hogy változik minden... idővel!

Jobbra pedig a 11 ezer lakost számláló Biarritz látható impozáns palotáival, rengeteg sok szállodájával, — melyekbe most kezd beköltözni az élet, — továbbá 47 m. magas világító tornyával és mozgalmas életével, mely a szokottnál is nagyobb arányokat mutat, mert épen a mai napon ünnepelel a francia nemzet a Bastille lerombolásának emlékét (1789. jul. 14.). Ezért minden nagyobb épületen nemzeti színű zászlók lengnek és tegnap este óta szünni nem akaró mozsárdörgés reszkezteti meg a levegőt.

A tenger a mozsárdörgésekre hatalmas zúgással felel, eljátsza rendes délelőtti játékát: az apályt. Fenségesen szép ilyenkor a tenger. Valami láthatatlan erő folyton mozgatja, rázza, lökdösi az irtózatoss víztömeget. Egy-egy lökésre a víz felszisszen, feljajdul, aztán felkekedik s óriási hullámok alakjában zúgvamorogva, sírva-ríva, tombolva, háborogva siet, fut, rohan eszeveszetten iszonyú dühhel, tajtékozó tarajjal a part felé. Hullám hullámra tódul végnélkül s leküzd minden akadályt, mely útjába tör. Mivel pedig a part közelében emelkedő sziklák büszkén szembezállnak a hullámok erejével, oly oldaldőfésekben részesítik őket, hogy csak úgy nyögnek bele. S ha nem sikerül azokon átesapniok, oly iszonyú csapásokat mérnek rájuk, hogy a víz borzasztó mormogás, zúgás, tombolás közt millio és millio részecskére zúzóva, hófehér oszlopok, roppant vastag tajtékozó gomolyagok s vékony sugarak alakjában, rettenetes kavarodásban, összevisszaságban szökik fel a magasba s

estében a mellett, hogy jó vastag zuhannyal kedveskedik ellenfelének, nagy porfelhőket ver s ezüstfehéren csillogó szikrái messze elszállnak a levegőben. A mely hullám nem ütközik akadályba, nagy zajjal érkezik a partra s miután ott messzire kivetődött, csakhamar ellapul s erejétől megfosztva, mintha szégyenkezne, gyorsan visszatér medrébe, hogy egy-két perc múlva ismét kiszoríttassék onnan.

Borzadva néztem e hullámjátékot és szinte szívszorogva tekintetem a hullámok tetején hímálódzó sajkákra, yachtokra és nagy vitorlás hajókra, melyeket a felkorbácsolt tenger úgy dobált ide s tova, mint valami dióhéjat. Legkevésbbé sem irigyeltem azok helyzetét, kik élvezetesnek, mulatságosnak találják ilyenkor a tengerre szállást.

Figyelmemet ezután a mellettem álló horgász vontá magára. Valóban keservesen keresi kenyerét. Körülbelül 4 m. hosszú s hosszában a zsineg számára 4—5 karikával ellátott bambusznádból való horognyelére ici-pici csigával feszíti az erős, vékony zsineget, a horogra pedig csalétek gyanánt pirított húsdarabkát tűz; azután megforgatja a csigát s a horog a tenger mélyébe sülyed. A nyelet egy ideig a kezében tartja, azután pedig odacrósíti a szikla falára. Erre zsebébe nyúl, előveszi pipáját, rágyujt s nyugodtan, élvezettel szelnek ereszti füstjét. Közbe-közbe odapislant a zsinegre, nem mozog-e? Nagy sokára ismét kezébe fogja a nyelet, s a csiga segítségével felhúzza a horgot a víz színére. Szomorúan csóválja fejét, mikor látja, hogy a horogról hiányzik az izletes falat, de a halnak nyoma sincs. Ujra csak rátűz egy darabkát s a vízbe bocsátja a horgot. 10—15 percig hasztalan várja a zsineg rángatását. Ismét felhúzza a

melynek önérzetes közönsége ép most két éve a függetlenségi eszmék táborába szegődött, megtisztelése másfelől fiatal orsz. képviselőknek, akinek előkelő színvonalon álló parlamenti szereplését és a város speciális érdekeiért küzdő munkásságát a parlamentben föltűnés, városunk közönsége körében pedig mindvégig közmegelegedés kísérte.

Első felszólalása is e város vitális érdekét képező baja-báttaszéki hid kérdésében történt, és hogy ez adta meg az impulzust a már-már közeledő megvalósulásnak, annak bővebb magyarázatot adni fölösleges, az köztudomású. Ha Láng Lajos kereskedelmi miniszter annak idején nem adja azt a választ képviselőnk interpellációjára, hogy a bajai hid „nem országos érdek”, nem áll talpra az összes érdekelttség oly elementáris erővel és az ügy összes aktái rég lezárattak volna. De a kinemelégitő miniszteri válasz hatványozottabb actioba hívta egy nagy vidék érdekelttségét, mely már most nem csak kérte, hanem egyenesen követelte a hid mielőbbi kiépítését. Hozzájárult mindezekhez, hogy Dr Reich Aladár orsz. képviselőnknek a függetlenségi pártban foglalt rokonszenves állása folytán az egész párt a hid ügyét magáévá tette és nem egy ízben hangzott fel az ellenzéki padokról sürgető szó az országos érdekű mű létrehozása iránt. Így vált aztán végre valóra a mi évtizedes álmunk és már concrét alakban is jelentkezett a megvalósulás az előmunkálatok teljes bevégeztségében.

De képviselőnknek a város érdekeért fáradó buzgalmánál nem csekélyebb az az odaadó, beható munkásság, melyet

két éven keresztül az általános politica terén kifejtett Ezt igazolják azok a nagyszabású felszólalások, melyekkel minden napirenden levő tárgy vitájában részt vett. Az indemnity, a Nessi-ügy, a katonai javaslatok, az exlex jelentés, a quóta bizottság kiküldése fölötti kérdések kimagasló vitázói sorában a mi városunk képviselője is mindig részen állott, ezenkívül a közigazgatási bizottságok üléseinek nyilvánossága és a pétervárad 70-ik gyalogezrednek a magyar Hymnus ellen tanusított eljárása tárgyában is beható állásfoglalásával tett szolgálatot nemzeti érzésünk féltve őrzött kincsének.

Úgy az általános politikai, mint helyi érdekű munkásságáról fog ez alkalommal orsz. képviselőnk beszámolni, a függetlenségi párt nagyszámú képviselői pedig az egész párt működését fogják minden irányban megvilágosítva polgárságunk előtt feltárni

Gyűljünk hát egybe e napon mentől nagyobb számmal, mert ezzel mi is tanujelét adjuk, hogy Baja város közönségében is visszhangra találtak a magyar nemzet nagy jogaiért folyó közdelmek, melyek most minden igaz honfi lelkét általjárják.

Jönnék a színészek.

Több mint egy évi szünet után, újból megnyílnak színházunk kapui, ha ugyan annak nevezhetnénk ezt a mi szégyenfoltunkat, ezt az ókorba való tűzfészket, mely hivatva van e város műértő közönségét ez idén harminc előadásra be-

fogadni. Hiába való rekrimináció! Ezen legfőleg csak úgy segíthetünk, ha a színházkérdés megoldásán jelenleg működő színügyi bizottságot sürgősségre sarkaljuk.

Most az alábbi névsor érdekel bennünket közelebből, melyről egyelőre csak annyit mondhatunk, hogy — nem lett színügyi bizottságunk elé terjesztve. Egy pár tag a régi gárdából, annál több az ismeretlen, akik iránt bizalommal viseltetni mindaddig nincs okunk, amíg művészi kvalitásaikról közvetlen benyomást nem szerzünk. Az előadásokról megemlékező kimerítő birálataink számára lapunk jövő számától kezdve külön rovatot nyitunk.

Csak egy néhány rövid, figyelmeztető szavunk volna az igazgatóság részére és egyuttal ennek érdekében.

Jóakarattal, óva intjük, hogy a mult saisonban lábrakapott „jegyzékedéstől” az idén tartózkodjék! Mert semmi kifogásunk nincs az ellen, hogy a színházjáró közönség olcsón jusson műélvezethez, de az ellen igenis mindig kimélet nélkül szót emelünk, ha az igazgatóság a hirdetett bérletárak mellőzésével egyeseket előnyben részesít és az olcsó szelvények en gros piacra dobásával a közönség egy részét méltánytalan előnyben részesíti. Ezt keményen és kiméletlenül ostromozunk, a nagy közönség érdeke iránt tartozó kötelességünk.

Magát a szini jelentést az alábbiakban közöljük:

Van szerencsém Baja város n. é. műpártoló közönségét teljes tisztelettel értesíteni, hogy mint a Szabadka, Baja, Szolnok, Szen-

horgot s azon megint se hús, se hal. Mikor ugyanez négyszer, ötször ismétlődött, oly elkéseredett arccal nézett rám, hogy azonnal megértettem szíve szándékát; fogtam hát magam s elkotródtam mellőle. Nem akartam tovább is a rossz kibic szerepét játszani. Nagyon sajnáltam, szegényt, hogy ily szerencsétlen, de azért mégis volt valami komikus a dologban, a min jóízűt kacagtam. Képzem, hogy a halak ott lenn — hihetőleg valamelyik vén kópé a jó barátjával vagy barátnőjével — mily nagyszerű lakomát csaptak a pompás pecsenye felszolgálása alkalmával, de nem akadt oly bolond, amelyik horogra ment volna. Hát nem okos állat a tengeri hal?

A világért sem mertem volna megkérdeni a szegény horgászt, mit fogott eddig? mert ő is azt találta volna felelni, amit az egyszeri dunai horgász, mikor kérdezték tőle hosszú horgászás után:

— No, bácsi, mit fogott?

— Horognyelet! — felelt az elkéseredésében is ravaszul.

A part közelében a tengerből kiemelkedő sziklák mindegyikén izzadt és fáradt egy-egy ilyen szerencsétlen flótás.

Ezután a Grand Plage felé vettem utamat. Itt csakhamar azt a tapasztalatot tettem, hogy sem a földközi, sem a keleti, sem az adriai tenger partvidékein oly híressé vált fürdőkben nem oly sajtóságos és érdekes a tengeri fürdő, mint itt.

Apály alkalmával a 40—50 méter széles tengerpart nagyon finom, száraz fővénye és a víz között mintegy 30 méternyire terjedő ragyogó, sima jégkéreghez hasonló terület képződik. Amint a víz beljebb és beljebb húzódik, nyomában a rendkívül vékony réteg-

ben még megmaradt víz fényessé, tükörsimává teszi a talajt. Nagyszerű séta esik rajta. Némi habozás után én is ráléptem. Elég kemény és így a láb nem sülyed bele, legfőleg a talp érzi, hogy vizes homok fölött jár. De még nagyszerűbb lehet a Kneipp-kúra, melyet hölgyek, férfiak, gyermekek egész fesztelenül használnak rajta. Sőt egy serdülő szép leányka, matróz kíséretében, még biciklizett is rajta, oly sebességgel, akárcsak a sima aszfalton.

Itt-ott meg magányosan álló óriási sziklák emelkednek ki ezen fényes talajból, melyek dagály alkalmával alig láthatók. Körülöttük csintalan gyereknépség roppant zajjal, kacajjal bujósdit, vagy a tövükben tanyázó apró csigák kagylóival dobálódzva, kergetősdit játszik.

11 óra tájban már élénk az élet a parton épúgy, mint a vízben.

A part teraszán a Grand Casino Municipal előtt díszes közönség sétál fel-alá, beszélgetve, kacagva, s gyönyörködik a természet szépségében és a tenger hullámainak elragadó játékában. Szórakozásuk azonban még sem zavartalan; minduntalan ott lábatlankodik körülöttük kullancsmódjára egy-egy koldus, rongyos kalapját vagy sebekkel borított kezét, lábát eléjük tartva.

A kocsiuton fényes fogatok járnak, melyek elé csörgős szerszámú telivér lovak vannak fogva. A hintókban elegáns urak és nagy úri dámák, a legdivatosabb toiletteben, vagyont érő ékszerekkel, foglalnak helyet, vagy kikentkifent uracsok és festett arcú, kihívó viselkedésű és kirívó öltözetű szépségek fészeglegnek. Néha-néha megjelenik a környékbéli bászk nép egy-egy specialitása is: vagy egy kofa számárháton s árulja a számár mindkét oldalról lelőg szalmakosárban levő zöldséget

vagy gyümölcsöt; vagy egy kétkerekű ökrös talyiga, melynek főérdekessége abban áll, hogy az ökrök felső teste fehér lepedővel van leterítve s fejük gyapjas birkabőrrel bevonva, oltalmul a legyek csípése és a nap heve ellen.

Lent a finom, száraz homokon nagy néptömeg tanyáz s szíjja az éltető egészséges, sós levegőt. Egyik része áll, a másik ül, széken vagy a meleg homokon s hogy lábait kényelmes helyzetbe tehesse, mély gödröcskét váj a homokba; a harmadik végig nyújtózik a homokon, a negyedik egészen betemeti magát a homokba, csak a feje látszik ki. Végtelen boldog az, kire tréfából, pajzanságból gyöngéd női kezek szórják a homokot. A kényes hölgyek kis ponyvasátrak alá vonulnak a nap heve, a goromba szél, meg talán a világ szeme elől is, s ott varrogatnak, kötögetnek, vagy apró gyermekeikkel bibelődnek s onnan kacsingatnak néha-néha kifelé, hogy... észrevétesse. Mások meg ott a morajló tenger zúgása mellett lovagjaikkal enyelegnek édesen, kedvesen. A vidám gyermekereg kis lapátkákkal a homokban turkál, homokvárát épít, vagy gödröt ás s abba ugrál, nagy zsivajjal s nevetéssel, kimondhatatlan gyönyörűségére a szülőnek vagy dajkának. Majd pedig mindenféle tárgyakat hajtanak a vízbe, melyeket a körülöttük settenkedő kutya szó nélkül is nagy diadallal kihoz.

A parton állók a mellett, hogy a tenger mormogását hallgatják, különösen a fürdőzőkön mulatnak. A fürdőzők a parton emelkedő Grand Casino Municipal két oldalán levő fürdőkabinokból lépnek elő, — a férfiak a jobb, a hölgyek a baloldaltól — festői öltönyben, végigvonulnak a közönség előtt a száraz és a tükörsima nedves homokon s 10—20 méternyire, körülbelül derékgig, bemennek a vízbe.

tes és Szarvas városokból szövetkezett színikerület igazgatójából szervezett dráma, vigjáték, népszínmű és operette, saját zenekaras színtársulattal a »Bárány Szálloda« nagy dísztermében szerdán, 1903. évi október hó 7-én »Bob herceg« operettel előadásaimat megkezdem.

Társulatom névsora: Igazgatóság és művezetőség: Pesti Ihsz Lajos, a színikerület választott igazgatója, Németh János, főrendező, igazgatói helyettes, Falussy István, népszínmű és operett rendező, Csiszér Kálmán, vigjáték rendező és dramaturg, Gyulai Zsigmond, titkár, Németh Ignác, karnagy, énekemester, Ujváry Miklós, tánc és vívómester, Horváth Gyula, ügyelő.

Előadó személyzet: Nők: Áldor Juliska, opera, operette első koloratur és népszínmű primadonna, Gerlaki Hermin, operette és népszínmű soubrette énekesnő, Némethné Ilon, operett koloratur és népszínmű énekesnő, Szilágyi Berta, hősnő és tragika, Fonó Gizike, vigjátéki soubrette és társalgási, Szabados Gizike, vigjátéki szende és operette soubrette, Olasz Klári, drámai szende és fiatal hősnő, Simon Mariska, drámai anya társalgási, L. Mihályfi Juliska, vigjátéki anya és komika, Bónis Margit, alt énekesnő és társalgási, Csiszér Sári, szende és társalgási, Kovács Ilonka, segéd komika és társalgási, Fenyő Józsa, segéd szende és társalgási, Bródi Irén, Dörner Irén, Kaposi Irén, Bárfai Irma, Molnár Irén, Tóth Mariska, Nagy Karolin, Farkas Katicza, segéd színésznők, kar és táncosnők.

Férfiak: Falussy István, operette és népszínmű bariton énekes, Boda Ferencz, operette tenor és népszínmű énekes, Baróthy Antal, jellem és cselszövő, Tóth Antal, drámai apa és tragikus, Németh János, komikus operette buffó, Csiszér Kálmán, lírai szerelmes és bonviván, Fehér Gyula, hősszerelmes és társalgási, Ujvári Miklós, burleszk komikus, operette buffó, Hegyesi Gyula, operette buffó és pedáns komikus, Gyulai Zsigmond, szerelmes és siheder, Berényi Gábor, siheder és társalgási, Kovács Andor, segéd apa és társalgási, Németh Ignác, karnagy, Farkas Mihály, Horváth Gyula, Koncz Miklós, Paksi Sándor, Sz. Nagy Sándor, Egri Jenő, Fabricz-

ky Zsigmond, Rózsa Jenő, segéd színészek, kardalós és táncosok, Kádár Lajos ruhatáros, Merkovics Márton díszmester, Nagy János világosító, Markovics Lajos szertáros, 8 tagú zenekar.

Műsoron van: Bob herceg, új. Casanova, új. Viceadmirális, új. Drótos tót, új. Pesti nők, új. Katalin, Ripp van Winkle, Kornevillei harangok, nagy operettek. Doktor úr, új. Kéz kezét mos, új. Loute, új. Annuska, új. Nők barátja, vigjátékok. Baesányi, új. Monna Vanna, új. Éjjeli menedékhely, új. Örök törvény, színművek. Bajusz, új dalosjáték. Csokonai Vitéz Mihály, új énekes színmű. Neró anyja, új tragédia. IV. László király, történelmi dráma. Daniseffek, francia dráma. A kisértet, új. Falu rózsája, új, népszínművek. Csokon szerzett vőlegény, eredeti énekes bohózat.

Fenti műsorból 20 előadásra bérletet nyitok következő helyárakkal: támlásszék oldal és I-ső, II-ik sorban 28 korona, 3—4. sorban 20 korona, a további sorokban 16 korona.

Bérletet két bemutató előadás után nyitok. A múlt évbeni t. bérlet jegyei fenntartatnak.

Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását. Teljes tisztelettel

Pesti Ihsz Lajos,
a szabadkai színikerület igazgatója

A bajai céllövész társulat évváró ünnepélye.

A bajai céllövész társulat f. évi szeptember hó 27-én tartotta meg a zombori Casino egy-let dalárdájának szíves közreműködésével, szüreti ünnepélylyel és libalövészettel egybekötött évváró táncvigalmát, mely a céllövész társulat idei mulatságai sorozatát méltóan egészítette ki.

Délelőtt 1/2 10 órakor fényes kocsisor vonult be a vasúti pályaudvarról a zombori dalárdának áldozatkészségből ide rándult tagjaival a dalárda zászlója alatt.

Az énekéről messze vidéken hirneves dalárda a plebánia templomban d. e. 10 órakor tartott énekes misén kezdte meg működését és az »Ave Corpus Meum«, »Salve Regina« és »Boldogasszony Anyánk« című egyházi énekek lélekemelő előadásával mély áhitattal

szállta meg a hallgatóság szívét-lelkét. A templomból a dalárda a Tóth Kálmán szobor elé vonult, a hol elsőben Trencsényi Károly, zombori felső kereskedelmi iskolai tanár, mondott magasszárnyalású beszédet rythmicus prózában. Utánna a dalárda a »Fütyül a szél . . .« c. népdalt énekelte szívhez szólóan a nagyszámú közönség élénk tapsai közepette.

Az ének befejeztével Tóth Kálmán szobrára remek koszorút helyezett a dalárda.

Délben a Preimájer-féle vendéglőben társas ebédre gyűltek össze derék vendégeink, akiket a lőkert nevében Ledniczky Ipoly, főgymnásiumi tanár, üdvözölt lelkes szavakban, melyeket Dr. Pribil Ernő, a dalárda érdemdús elnöke köszönt meg megleghangú beszéd keretében.

D. u. 3 órakor a dalárda tagjai a lövészkerti ünnepély megtekintésére a lövészkertbe indultak, ahol Müller József a lövészkert ügybuzgó elnöke szíves kalauzolása mellett töltötték a délutánt, melynek egyik kimagasló pontjával a szüreti ünnepély szerepelt. A pirosposztagás, aranyos arcú leányok és asszonyok magyar ruhái tette elsősorban vonzóvá és festőivé ezt a mulatságot és olyan feledhetlen képet varázsolt a szemlélő elé, amilyenben rég volt alkalma a bajai közönségnek gyönyörködni. A magyarruhás csősznők sorában voltak: Bernhardt Rózsika, Bodrogi Erna, Bodrogi Leona, Dallman Miczi, Fogt Mariska, Fogt Matild, Fogt Vilma, Hildenstab Rezsóné, Hirman Matild, Kollár Margit, Koller Vilma, Mihályffy Erzsike, Mikolics Anna, Mikolics Blanka, Pajor Margit, Szaday Blanka, Szaday Macza, Trubschaw Hortenzia és Túry Renée urhölgyek, akik ugyancsak buzgalommal állították a szőlőtolvajok seregét a szigorúan ítélkező községi bíróság elé. Ezt a bájos képet még élénkebbé fokozta a confetti és képeslap-árúsító hölgyek csoportja, amelyben Drescher Ida, Drescher Margit, Drescher Stefi, Erdős Ella, Eckert Etelka, Hegedűs Jolán, Hegedűs Mártha, Mikolics Mariska urhölgyek fejtettek ki buzgó tevékenységet.

Délután 1/2 7 órakor a lövészkert lampionos kivilágítása mellett amerikai árverés tartatott, melyen borok és pezsgők kerültek furfangos módon eladásra.

A férfiak costümje szürke, a nőké pedig fekete, fehér szegélylyel. A férfiak ujjnélküli inget viselnek, melyet a deréknál szorosra lehet fűzni s térdig érő bő nadrágot; a hölgyek tarka főkötőt, hosszú, a deréknál szorosra fűzött kabátkát, térdén alul érő bő bugyogót s fehér papucsot.

A férfiak egész büszkén, egyenes testtartással, kifeszített mellel vonulnak el a nézőpublikum előtt és lesik, milyen hatást gyakorolnak a szépnemre; mindegyiken látszik az elfogódottság, a tetszeni vágyás. A fiatal hölgyek kipirult arccal, könnyed léptekkel, csak a francia hölgyeknél sajátos rezgő mozgással, akárcsak a hajlékony nádszálak, sokan meg futólépésben, kecses libegéssel, ügyes szökkenéssel menekülnek a kíváncsi férfiszemek elől a vízbe. Beh izgatón, bódítón, ésbontón hat ez az élvezeteket hajhászó dandykre! Itt még az öreg mámik is ruganyos léptekkel törtetnek azoknak a csunya férfiaknak gúnyos mosolya, csipős megjegyzései elől a habok közé. Sokan talán azért, hogy maguk iránt annál nagyobb érdeket keltsenek s kinos illúzióban ringassák a férfisereget, vagy, hogy nem létező bájaikat eltakarják, fehér lepedőbe vagy bokáig érő csuklyás köpenybe burkolódzva, pajkosan, kacéran, hol ide, hol oda egy-egy mély tekintetet vetve, víg ugrándozás közt sietnek a víz széléig, ahol hamarosan átadják a lepedőt vagy köpenyeget az ott álló örnök s eltűnnek a hullámok között.

A magányos hölgyek és gyermekek markos matrózok kíséretében indulnak a háborgó tengerbe.

A derékig vízben levő fürdőzők, háttal a hullámok felé, várják azok közeledtét. Mihelyt

egy hullám a közelükbe ér, hogy keresztül ne csapjon rajtuk, magasra ugranak s ügyes mozdulattal a hullám hátán teremnek, mely aztán hatalmas lökessel néhány lépésre tova sodorja, a visszaérkező hullám pedig ismét visszasodorja őket előbbi helyökre. Ha valaki nem a kellő időben ugrik, vagy ügyetlenül, mint egy medve, akkor a hullám keresztül csap rajta s irgalmatlanul földre sujtja, a parton állók nagy mulattatására. A tapasztalatlanok csak azért ugranak fel, hogy a magas hullám alá ne kerüljenek s ne keljen élvezniök a tenger sós vizét.

A magányos hölgyeket és gyermekeket a matrózok emelik keresztül, kezükkel fogva, a goromba hullámok tetején.

Javában kacagok a nézőkkel némelyik fürdőzőnek az ügyetlenségén, mikor három karcú, nyulánk termetű tündér surran el melletttem. Egyik szebb a másiknál. A mythosbeli három grácia sem lehetett különb. Hol az egyik, hol a másik vet egy-egy pillantást, bájos mosolyt hátrafelé hű kísérlőjükre, egy bozontos kutyára. A kutya egész a vízig nagy vígan ugrál körülöttük, de mikor szép úrnői minden teketória nélkül belépnek a vízbe, megáll s nem tudja mitévő legyen? Fel-alá fut, hátha szárazlábbal juthatna valahogy úrnői közelébe. Hiába. Azok hívják, de ő fájdalmasan vonít, majd nagyot ugat. A víz csak nem akar apadni, a tündérek pedig mindig beljebb vonulnak. Mikor aztán a kutya látja, hogy a hullámok mily durván csapkodják szép úrnői finom tagjait s majd elnyelik őket, bosszút liheg s nagy ugrással benn terem a vízben. Csak a feje látszik ki. Egy-két percig előre úszik, de mivel a hullámverés sehogy sincs inyére, csakhamar ismét a par-

ton terem. Megrázza magát s ugat borzasztón. Úrnői hívására új kísérletet tesz. Már-már közelükbe ér, mikor egy óriási hullám keresztül csap rajta. Nagyokat prüsszköl erre, a sós víz ingerli az orrát s rémes ugatásba kezd, de a közeledő nagy hullám csakhamar elhallgattatja. Ujra hozzá fog a prüsszköléshez és ugatáshoz; majd megúván a dicsőséget, kifelé tart, de úrnői hívására még egyszer visszafordul. Mikor közelükbe ér, látja, hogy ők a hullám érkezése alkalmával felugranak; ő is kezdi utánozni őket, s egy-két perc múlva minden hullámot roppant ügyességgel átugrik.

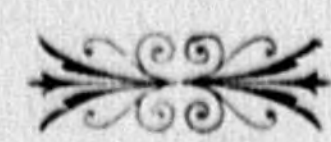
Rendkívül sokat mulattunk rajta.

Hogy a hullámok valakit el ne sodorjanak, arra a parton álló órség és a fürdőzők előtt csónakban ülő 4—6 matróz vigyáz.

15—20 pernyi fürdőzés után a férfiak csak úgy vizesen, a hölgyek lepedőbe burkolódzva térnek vissza a kabinba, most már fáradtan, épen nem ugrándozva.

Juliustól október közepéig tart a fürdőssaison, — augusztustól szeptember végéig a főssaison, — s kedvező időben nap-nap után délelőtt 11, délután 5, 6 óra tájban vívnek a legtöbbben testedző csatát a tenger hullámaival.

De közeleg a 12 óra. Búcsút vesznek tehát a délutáni viszontlátásig a sok gyönyörűséget nyújtó tengertől és jó kedvvel s tapasztalatokban meggazdagodva sietek a Hotel Cosmopolitain díszes ebédlőjébe az izletes dejeunerre.

Este 8 órakor a lövészkert nagytermében felállított díszes podiumon a zombori Casino egyet dalárdájának művészi hangverseny gyönyörködtette a tetszésemben határt nem ismerő közönséget.

A program első pontjával Gaál F. »Balaton-i nóták« szerepeltek, melyeket az erőteljes férfikar valóságos gyönyörűséggel adott elő. Utána Schubertnek »Jó pásztorom« című műdalát énekelték a közönség zajos tetszésnyilvánítása közepette remek összhangú precíz előadásban Blumenthal Károly úr avatott zongorakísérete mellett. Ezután a »Kegyencnő« Ketterer-Durand szerzeménye következett, melyet a dalárda hasonló sikerrel adott elő Marschall Béla és Tomcsányi Aladár urak zongora és harmonium kíséretében. A műsor további pontja Zichy »Szerenádja«-nak művészies előadása volt; majd egy remekszép melodráma kötötte le feszülten a közönség figyelmét a »Mi a haza?« c. költemény, melynek szövegét Ábrányi, zenéjét Dr. Horváth Ákos szerezte. Dr. Rácz Soma zombori főgymn. tanár szívhezszóló szavai a közönséget egészen magával ragadta és a meghatóan szép előadás könnyeket csalt ki nagyon sokak szeméből. A zongora kíséretet Marschall Béla úr látta el hangulatos játékával. Elemi erővel tört ki e szám után a közönség tapsvihara, ugyancsak a befejezésül előadott Királyinduló után, melynek bevégeztével a céllövész egyesület babérkoszorúját nyújtották fel a dalárda művésztételének emlékéül.

A hangverseny után tánc következett, melyet feszületlenül magyaros kedvvel jártak városunk legszebb asszonyai és leányai egész a reggeli órákig.

Előfizetési felhívás!

Lapunk a „Bajai Független Ujság” rövid pályafutása után újabb évnegyedhez ért el. Ami fennállásának tartamát illeti, aránylag csekély multat hagyott e lap maga mögött, de tekintve a városban két éve lezajlott nagyfontosságú politikai eseményt, melynek jegyében született és tekintve a fényesen kivívott függetlenségi eszmét, melynek erején napról-napra növekedik, bizvást elmondhatja magáról, hogy rövid léte dacára is nagy multra tekinthet vissza.

És a „Bajai Független Ujság” miként eddig, úgy a jövőben is a független magyar állameszme szolgálatában marad, annak megvalósítása képezi legfőbb ideálját, annak kivívásáért küzd továbbra is lankadatlanul.

Szívós kitartással fog a „Bajai Független Ujság” ezentúl is a városi közigazgatás működése felett örködni és ha kell, a mindig tárgyilagos, de szigorú és igazmondó kritikától sem riad vissza.

Irányító, vezető előharcosa marad e lap Baja város jobb sorsra érdemes polgárságának haladásra, fejlődésre törekvő munkájában Mindig szívén hordja, melegen ápolja a város ipari, kereskedelmi, gazdasági, kulturális érdekeit.

Ezek mellett a „Bajai Független Ujság” ezentúl is élénk és változatos hirovatra, előkelő, választékos szépirodalmi tartalomra fog törekedni.

Teljes bizalommal fordulunk tehát az új évnegyed küszöbén városunk hazafias polgárságához és bizton hisszük, bizton reméljük, hogy az eddig táplált rokonszenvet, a jövőben sem vonja meg tőlünk.

A „Bajai Független Ujság” előfizetési ára:

Egész évre . . . 6 K — f
Fél „ . . . 3 K — f
Negyed évre . . . 1 K 50 f

Egy szám ára 12 fillér.

Baja, 1903. szept. hó 26.

A „BAJAI FÜGGETLEN UJSÁG”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Polgártársak!

1903. évi október hó 4-én tartja meg városunk szeretett képviselője

Dr. Reich Aladár

beszámoló beszédét,

mely alkalommal

Barabás Béla, Bakonyi Samu, Bedőházy János, Benedek János, Krasznay Ferencz, Lengyel Zoltán, Mezőssy Béla, Mukits Simon, Pozsgay Miklós, Rákosi Viktor, Rátkay László, Sebess Dénes és Visontai Soma

országgyűlési képviselők is megtisztelik városunkat látogatásukkal

A beszámoló beszéd **délután 3 órakor** fog megtartatni a **városháza erkélyéről.**

Egy teríték ára: **2 korona 40 fillér.**

Felkérjük Baja város mélyen tisztelt közönségét, hogy pártállásra való tekintet nélkül a beszámoló beszéd és a társasvacsora ünnepélye tényének emelésére minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjék.

Dr. Reich Aladár és a többi vendégek f. hó 3-án este 9 órakor érkeznek városunkba a vasuti pályaudvaron.

Felkérjük a város polgárságát, hogy házaikat már 1903. évi október 3-án este fellobogózni szíveskedjék.

A rendezőbizottság.

HIREK.

Október hatodika. A hazaszeretet kötelességünkké teszi, hogy a nemzet vértanuinak emlékét fentartsuk, tiszteljük és a kegyelet oltárán bemutassuk áldozatunkat s lerójuk adónkat a multak jelesei iránt.

A haza, a szabadság, a jog és igazság védelméért a dicsőség utjáról a vérpadra lépett *tizenhárom aradi vértanu* és egy nagy jellem emlékezte megköveteli, hogy emlékűnnepet üljünk haláluk gyászos évnepjén.

A bajai honvédegyesület az 1849. évi október 6-án vértanuhalállal kimúlt *gróf Batthyány Lajos* az első független felelős magyar miniszterium elnöke, Kiss Ernő, Aulich Lajos, Damjanics János, Nagy Sándor József, gr. Vécsey Károly, Török Ignác, Lahner György, Knezics Károly, Pöltenberg Ernő, gr. Leiningen-Westerburg Károly, Schweidl József, Dessewffy Arisztid, Lázár Vilmos gyászos emlékezetére f. évi október hó 6-án, délelőtt 9 órakor a városi főtemplomban gyász isteni tisztelet fog tartatni, miről úgy a honvéd bajtársak, mint minden honpolgár tisztelettel értesítettnek.

A király nevenapja. Vasárnap október 4-én lesz a király nevenapja. Ezt a napot minden évben megünnepli a magyar nemzet. Baján vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes szent mise lesz, melyen a polgári és katonai hatóságok is részt vesznek. Az ünnepi szertartást *Vojnics Dániel* apát-plebános fogja végzőni.

Kinevezések. A főispán — mint értesülünk — *Dr. Kobegyi* Károly bajai gyakorló orvost a közkörház eimeosztályának főorvosává nevezte ki. — A polgármester *Posta Árpád* hajóskapitányt a közkörház gondnokává, *Nitschner* Nándor borsódi bírót pedig a közkörház ellenőrévé nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Pfeil* Tamás csávolyi lakost a zombori számvevőséghez ideiglenes minőségben díjtalan számgyakornokká nevezte ki.

Kinevezés. A főispán a bajai közkörház sebészeti osztályának vezetőjévé *Dr. Reisz* Sándor budapesti orvost nevezte ki.

Kitüntetés. A király *Papp* György kir. ta-

nácsos, zombori pénzügyigazgatót a III. oszt. vaskoronarenddel tüntette ki.

Kórházi orvos. A bajai közkörház két alorvosi állása közül, *csupán az egyikre* érkezett pályázat. Egyedül *Dr. Fallesbauer* Gyula pályázott, akit a főispán ki is nevezett. A második alorvosi állásra új pályázat fog kiírtni.

A bajai közkörház megnyitása. A bajai közkörház annyira elkészült, hogy a város október hó elején átveszi a vállalkozóktól a monumentális épületet és nyomban néhány nap múlva át is adja a forgalomnak. Hir szerint már október hó folyamán 120 elmebeteg lesz elhelyezve a közkörházba, kiket az állam küld Bajára az ország különböző elmeegógyintézeteiből. Az új közkörház igazgató főorvosa *dr. Ladányi Mór* e napokban már letette a hivatalos esküt s így minden készen áll az intézet megnyitására.

Önkéntesek vizsgája. *Csibás* Antal tüzér-önkéntes és *Csibás* Imre honvédhuszárönkéntes sikerrel állván meg a tiszti vizsgát, hadapródörmesterekké léptek elő.

A bajai róm. kath. legényegyletnek folyó évi szeptember hó 27-én megtartott szüreti mulatságán felülfizetni kegyesek voltak: Horváth János 5 kor., Hakker Ágoston 5 kor., ifj. Utry Pál 2 kor., főt. Posch Ernő 1 kor., 20 fill., Pock Ferencz 1 kor., 20 fill., N. N. 1 kor., N. N. 1 kor., N. N. 1 kor., Szilágyi Sándor 40 fill., László Alajos 40 fill., Bachmann N. 20 fill. Azonkívül szőlőt és gyümölcsöt szívesek voltak ajándékozni: Rabl Péter, özv. Pál Antalné, özv. Novák Károlyné festőné, Horváth Béla, Heffner János és Katics Péter. Fogadják a nemes szívű felülfizetők és ajándékozók ez úton is hálás köszönetünket. Elnökség.

Jelenet a büntető bíróság előtt. Ezelőtt néhány nappal két monostori parasztasszony állt *Hetényi* Pál dr. büntető bíró előtt, mindkettő kölcsönös becsületsértéssel vádolva.

— Talán kibékülnének, — kérdezte a bíró, mielőtt a tárgyaláshoz fogott.

— En bezeg ki nem békülök még a szentnek se — mondták csaknem egyszerre.

— Látják, pedig azt rosszul cselekszik. Hisz a vallás is azt parancsolja, hogy még az ellenségeinket is szeressük, maguk pedig, tudom jól, hogy sohse álltak hadi lábön egymással. No csak nem köll okoskodni, nyujtsanak kezét.

A két asszony előbb egymásra néz s aztán mosolyogva kezét nyujtottak egymásnak. A jelen volt tanura így nem volt szükség, mielőtt azonban ez kiment volna a teremből, odaszólt a bírónak:

— Istenem, milyen jó volna, ha Ausztria is ilyen szépen megbékülne Magyarországgal!

Bali Mihály barátja. *Goldschmidt* Zsiga barátunk városszerte arról nevezetes, hogy szereti a tréfát. Legjobban szereti azonban ha ő űzhet tréfát mással s ezt meg is cselekszi gyakran. Ugratásai gyakran sikerülnek, legutóbbi viccével azonban alaposan megjárta. Történt ezelőtt vagy két héttel, hogy egy faddi ismerőse járt nála.

— Ismeri bátyám ugye Bali Mihályt a hóhért? Az nekem jóbarátom; ha hazamegy, mondja meg neki hogy tisztelem.

És ezt oly komoly ábrázattal mondotta a parasztnak, hogy az örökké komoly Khen-Héderváry nem lehetett komolyabb akkor, amikor másodszer buktatták meg. Kovács Gergő tehát elhitte, hogy *Goldschmidt* csakugyan tisztelteti Balit s így első dolga volt, amint hazaért, hogy Bali Mihályt fölkeresse s neki az üzenetet átadta. Erre enged legalább következtetni az a tény, hogy *Goldschmidt* a történetek után három napra a következő szövegű levelet kapta:

„Tisztölöm az urat, de nincs szöröncsém üsmerni, *de ne is lögyön*, mer annak aligha örülne az úr.

Sok szöröncsét kíván *Bali Mihály*
magyar királyi hóhér.”

A bajai céllövész társulat ezutón fejezi ki hálás köszönetét *Allaga Ottó*, *Allaga István*, *Dr. Bérczy Albert*, *Drescher Gyula*, *Dr. Herman Adolf*, *Kollár Ágoston*, *Müller József*, *Peschke Károly*, *Pollák Lajos*, *Schleicher Antal* és *Tüske János* uraknak, a kik a f. é. szeptember 27-iki szüreti ünnepélyre szóló adományokat voltak szívesek küldeni.

Kép a jövőből. Színhely: a városi adóhivatal, ahol a pénztárnokok és ellenőrök a B. tabellákon ülve söröznek és kártyáznak.

— Adutt, a kutyafáját! El ne üsd, mert meglapitalak azzal az adófőkönyvvel.

— Oszsz, pajtás! Te meg jegyèzd arra a kirovási lajstromra, hogy hányadik üveg járja. Igyunk! Sohase volt ennél boldogabb a magyar.

Kajla Nagy Pál félénk kopogtatás után benyit a szobába.

— Adjon Isten. A mult fertályt szeretném kitisztázní.

Általános kacagás.

— Honnan szaladt kend ide?

— Szent-Jánosról.

— No, szaladjon vissza: Tromf!

— Ejnye no, de úgy értöm a dógot, hogy adót akarok fizetni.

Általános elszörnyűködés.

— No nézzétek, micsoda szemtelenség! Szalad kend innen!?

Kajla Pál méregbe jön.

— De isz' a firkantujját, engem ne cédu-lázzanak az urak hiába. Értsék meg, hogy én adót akarok fizetni!

— Ugy-e? No majd mindjárt teszék róla. Hé, rendőr, ez az atyafi itt szörnyü botrányos dolgot akar cselekedni és hatóság elleni erőszakra készül!

— Én, uram?! Itt az adó, hogy a föld ögye mög! — szaval Kajla és adókönyvestől együtt tizeseket csap az asztalra.

— Rendőr! Kísérje ezt az embert a dutyiba. Majd megtanítjuk mi kendet, hogy nem kompromittálja itt adófizetéssel a hatóságot. Ezt a pénzt letétbe helyezem.

Betesz banknak.

— Most mars a dutyiba, vén forradalmár!

A játék tovább folyik.

Templomszentelés. Október 4-én, Rózsa-fűzér napján lesz a bátaszéki ujonnan épült templomnak ünnepélyes felszentelése. A szentelési szertartást Troll P. Ferenc vál. trébinjei püspök, káptalani nagyprépost végzi, ki a szentelést megelőző napon érkezik Bátaszékre, hol fényes fogadtatásban részesül. A templomszentelési ünnep magasztosságát nagyban emeli azon rendkívüli körülmény, hogy ugyanazon napon tartja aranymiséjét a város szeretett és nagybecsült lelkipásztorja: *Holndonner* Ferenc prépost-plébános. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a bátaszéki magyaranyu és pazarul diszített templom *Hofhauser* Antal műépítész tanár tervei szerint góth-stylben épült, 5000 személy befogadására szolgál és körülbelül 450,000 koronába került. A templomszentelés alkalmával *Jóó* Károly, a »Bátaszék és Sárköz« szerkesztője mintegy 20 fénynyomatú képet és a templomépités történetét magában foglaló, diszesen kiállított emlékalbumot ad ki, mely egy koronáért a szerzőnél kapható.

Katonai ellenőrzési szemlék. 1) *Népfők* jelentkezése folyó évi október hó 19., 20. és 21-én történik a »Nemzeti Szálloda« nagytermében, naponta reggel 8 órakor, és pedig: 19-én az 1870—1867-ik szül. évfolyambeliek, 20-án az 1864—1862-ik szül. évfolyambeliek, 21-én az 1861-ik szül. évfolyambeliek és az összes idegenek. Irásbani jelentkezéshez a városi katonai ügyi hivatalban ingyen »Jelentkezési lap« kapható. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel illetve szabadságvesztéssel büntetik. A jelentkezésre utazók a népfölkelési igazolvány előmutatás mellett katonamenetjeggyel utazhatnak.

2) *A magy. kir. honvédség nem tényleges állományú legénysége* jelentkezése f. évi október hó 26., 27. és 28-án, reggel 8 órakor lesz a »Nemzeti Szálloda« nagytermében a következő sorrendben: 26-án a magy. kir. 6-ik honvéd-gyalogezred és a m. kir. 4-ik huszárezred legénységi állományához tartozó tartósan szabadságolt tartalékos és az előbb nevezett ezredek póttartalékosai, 27-én minden más a m. kir. honvédség legénységi állományához tartozó tartósan szabadságolt tartalékos és póttartalékosok, 28-án az előző napokról elmaradtak. Katonai igazolványi könyvét minden szemleköteles magával vinni tartozik. Utószemle Szabadkán az új honvédlaktanyában (I. kör. szénatér.) 1903. novemb. 20-án d. e. 9 órakor kezdődik. A szemlén meg nem jelenők katonailag büntetnek.

3) *A cs. és kir. hadsereg és hadi tengerészet nem tényleges állományú legénysége* folyó évi október hó 29., 30. és 31-én tartozik jelentkezni a »Nemzeti Szálloda« nagytermében. A szemle kezdete reggeli 8 óra. A jelentkezések sorrendje: 29-én a cs. és kir. 23. számú gyalogezred legénységi állományához tartozó tartósan szabadságolt tartalékos és póttartalékosok, 30-án minden más cs. és kir. csapattesthez (hadseregbeli intézet) és hadi tengerészet legénységi állományához tartozó tartósan szabadságolt tartalékos és póttartalékos s végül 31-én az előző napokról elmaradtak. Az utószemle Zomborban a 23. számú cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokságnál 1903. évi november hó 30-án d. e. 9 órakor veendi kezdetét a »Ferencz József« laktanyában. Bővebbet a falragaszok.

Kezet emelt az édes apjára. *Iffj. Kőrösi* Mózes szeremlei napszamos megütötte az édes apját. *Iffj. Kőrösi* Mózesnek különben nem az első ilyenmű cselekedete. Hasonló bűncselekmény miatt már állott egy izbeu a szabadkai kir. törvényszék előtt, ahová most testi sértés vétsége miatt került. Ez az izgága természetű lelketlen ember 18 évig lakott házassága után is édes apja házában. Ezen idő alatt azonban mindig kinezta apját, id. Kőröst Mózes, aki végre is megunta a sok szenvedést és jogerős birói végzéssel kilakoltatta a fiát. A hurcolkodás alkalmával történt, hogy eltűnt egy vasvilla. Kőrösi emiatt összeveszett az apjával, felkapott egy darab téglát és úgy vágta a szegény öreg emberhez, hogy az a kapott sérülés folytán hetekig nyomta az ágyat. E brutális cselekedete miatt a bíróság *iffj. Kőrösit* a megtartott főtárgyaláson a bizonyítás befejezése után jogerősen 1 hónapi fogházra, 20 korona pénzbüntetésre s ennek le nem fizetése esetén további két napi elzárásra ítélte.

Fischer Lipót utódai helybeli jönevű divatárú-cég közhírré teszi, hogy **női divatickei** (csipkék női kelengyék részére, ruhadiszek, paszomány, szallagok és napernyők) eddigi különben is olcsó árait azok felére szállította le, miután azokat többé nem tartja. A nevezett cég óriási raktárt tart ezenkívül kötő-pamutokban, férfi és női fehérneműekben, harisnyákban, cipőkben, disztárgyakban stb. stb. s azokat szintén a legolcsóbb árban bocsátja áruba.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcort, eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőratkát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromsághoz Baján.

Kérők.

Írta: **Palatinus József.**

Házasodni készült Milán, a szerbeknek számüzetésben meghalt nagy királya. Még alig mult 18 éves ekkor, de a kormányzás megkivánta tőle ezt a nehéz lépést.

Milán tagadhatlanul egyik legszebb embere volt korának. Külső szépsége mellett volt egy lelki tulajdonsága, mely jóval fölülmulta amazt; a nagyravágyás. Mint uralkodó, méltó hitvest óhajtott a szerb trónra. Bekopogtatott a német fejedelmek udvarába, de mindenütt kosarat kapott. Nem több szerencséje volt a hercegi udvaroknál sem, sőt még egy magyar grófnál is becsukták előtte az ajtót. Milánnak tehát kevés szerencséje volt e téren. Ennek az oka pedig abban rejlik, hogy úgy a német fejedelmek, mint a hercegek és a magyar gróf nem találták eléggé biztosnak Milán trónját, ami hát az örökös balkáni zavargások miatt nem is csudálandó.

A szerbek királya már-már letett házasa-

sági szándékáról, mikor Risztics miniszterelnöke egy napon Kecskó Natália fényképével lépett a király elé. Az arckép egy éjsötét sűrű hajú, gyönyörű nyilt homloku, klasszikus szabásu arcot ábrázolt.

Milán hosszasan nézte a gyönyörű arcot, majd így válaszolt miniszterelnökének:

— Nem tudom, királykisasszonyt, avagy szegény polgárleányt ábrázol-e ezen kép. Ha szegény, úgy fölemelem magamhoz, ha pedig királyleány, úgy a középkori lovagok módjára küzdeni fogok érte addig, mig enyém nem lesz.

Kecskó Natália, a világ legszebb teremtése ez időben Párisban tartózkodott, ahol Muruszi hercegnőnél, nagynénjénél volt nevelés alatt.

Milán nem sokáig halasztotta a háztűznézést. Hamarosan Párisban termett.

Mielőtt továbbkisérnék Milánt utjában, vesünk egy pillantást Kecskó Natália életébe.

Kecskó Natália egy ősnemes származásu, gazdag orosz bojárnak, Kecskó ezredesnek volt a leánya. Mint gazdag és kiváló szépségű leányt, csak úgy rajongták körül a kőrök már 15 éves korában. Natália azonban sorban kosarazta ki őket. De volt Párisban egy Konstantinovic Sándor nevű hadnagy, a szerb ügyvivőség attachéja, akivel Kecskó Natália is komolyabban foglalkozott. Konstantinovic hadnagy meg is kérte a dús gazdag bojárleány kezét. És nem kapott elutasító választ. Natália gondolkozni látszott és csak annyit mondott a csinos külsejű hadnagnak, hogy: majd meglátjuk. A bojár leánynak ugyanis az imponált, hogy Konstantinovic kijelentette előtte, miszerint a szerbek ifju királyának, azaz Milánnak közeli rokona. És Natália már-már a szerb hadnagnak nyújtá kezét. De a sors másként végzett . . .

Milán még délelőtt megérkezett a franciák fővárosába. Hevesebben dobogott a szive, a mint az imádott lény közelében érezte magát. Megérkezése csak a délutáni órákra volt bejelentve Muruszi hercegnőnél, s így Milánnak még 4—5 óra szabad ideje volt. Eppen azon töprengett, hogy mivel töltse el ezt a hosszú időt, mikor eszébe jutott Konstantinovic Sándor, aki rokona volt.

Azonnal fölkereste a hadnagyot, akivel a szivélyes találkozás után hosszan elbeszélgett. A főhadnagy a társalgás folyamán azután előadta, hogy életében legközelebb jelentős fordulat áll be. Megkérte egy dús gazdag orosz bojár gyönyörű szép leányát. A leendő menyasszony ugyan nem mondott még igent, de reméli, hogy nem sokáig fog habozni és neki adja kezét. Majd így fordult Konstantinovic Milánhoz:

— Felsőges rokonom, tehetnél nekem egy végtelen szivességet. Ma újra megkérném a szép leány kezét felsőges személyed jelenlétében Felsőged jelenléte bizonyosan döntő körülmény lenne elhatározásában.

Milán a legnagyobb készséggel tett eleget rokona kérésének. Csupán annyit jegyzett meg hamiskás mosolylyal:

— Jól van kedves rokonom, csak arra vigyázz nagyon, hogy ki ne üssön más a nyeregéből!

— No annak, ha kétszer születne is, a fejét venném! — verte nagyhangon Konstantinovic a mellét.

A hadnagy ezután Milán társaságában Muruszi hercegnő lakására hajtattott. A vendégek egyenesen a fogadóterembe léptek, ahol csakhamar megjelent Muruszi hercegnő, majd egy feltűnő szépségű leány.

Konstantinovic Milán elé lépett és így szólt:

— Engedje meg felsőged, hogy bemutassam Muruszi hercegnőt és hugát, Kecskó Natália kisasszonyt — menyasszonyomat.

A hadnagy ezt az utolsó szót különös nyomatékkal ejtette ki. Pedig nagyon jól tudta, hogy Natália éppen úgy nem volt menyasszonya neki, mint másnak. Hanem arra akarta ezt a hadnagy fölhasználni, hogy Natália vissza ne vonhassa szavát.

Kinos csönd állott be a társaságba. Natália és a hercegnő nem tudtak hová lenni a meglepetéstől, a szégyentől. De csak néhány pillanatig tartott ez a kinos helyzet: Konstantinovic csakhamar belátta, hogy nagyon magasan talált röpülni és így nagyon mélyre esett. Átlátva, hogy ő már a társaságban fölösleges személy, csakhamar távozott.

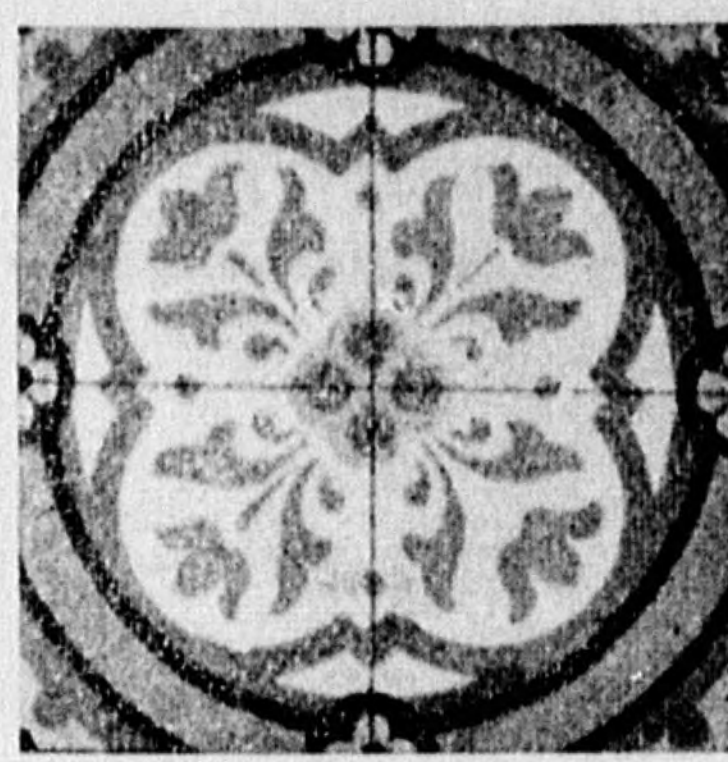
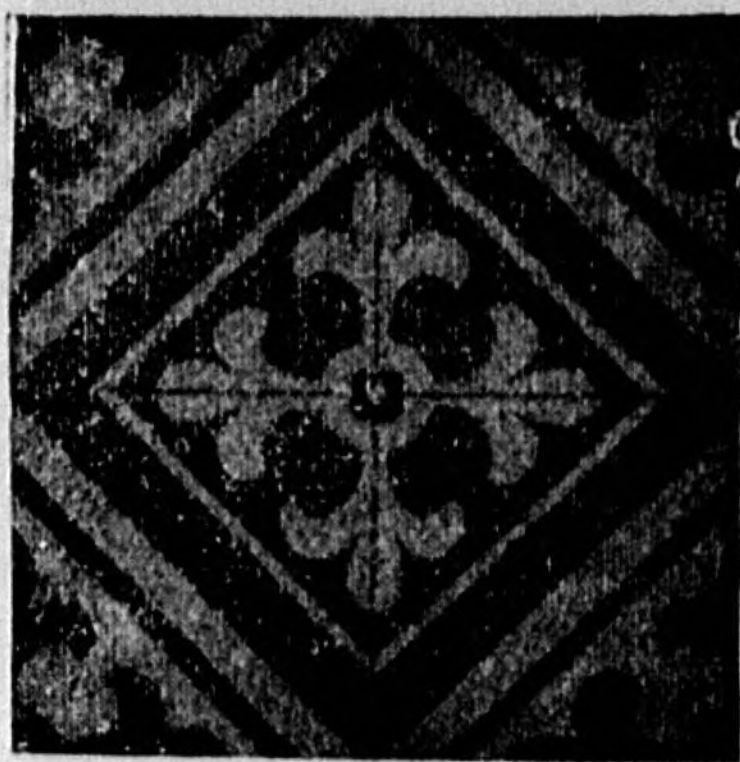
Ezzel a kellemetlen incidens is véget ért. Hamarosan megmagyarázták a félreértéseket és néhány pillanattal később Natália örök hűséget, soha el nem hamvadó szerelmet esküdözve borult Milán királynak boldogságtól dobogó keblére.

És a szegény hadnagygyal mi történt? Nem elég, hogy lerántották a boldogság egéből, a menyországból, hanem amiatt az egy szó miatt, hogy »menyasszonyom«, még állását is el kellett hagynia. Néhány nap után rendelet érkezett számára a szerb hadvezetőségtől, hogy azonnal hagyja el Páris. Berendelték Szerbiának egyik kis zugvárosába a helyőrséghez s még az őt jogosan megillető előhaladást sem engedték meg számára.

Ki tudja pedig, nem boldogabb lett volna-e úgy Kecskó Natália, a tündérszépű, dúsgazdag orosz bojár leány, mint Milán, ha Natália Konstantinovic Sándor hadnagynak nyújtotta volna kezét? Mig így boldogtalanul hunyt el a szerbek nagy királya, Milán és Konstantinovic Sándor... és boldogtalanul él Kecskó Natália is...

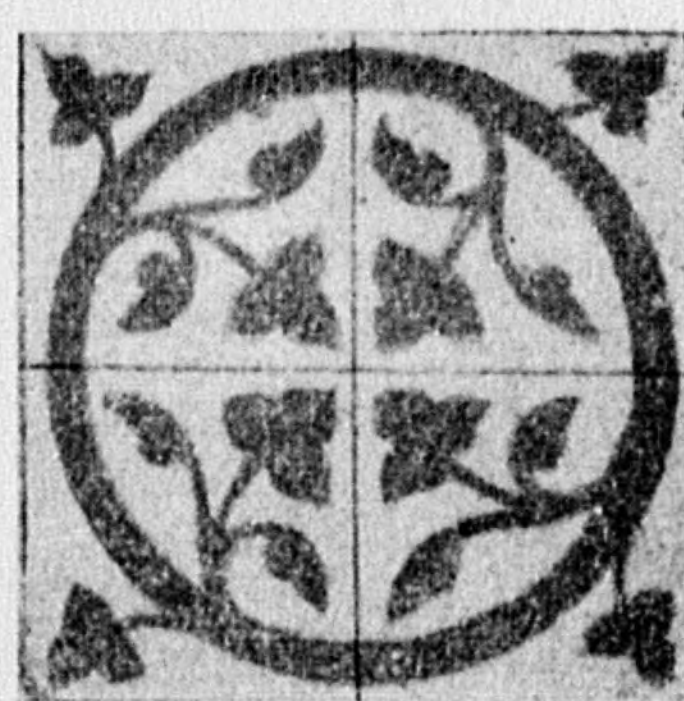
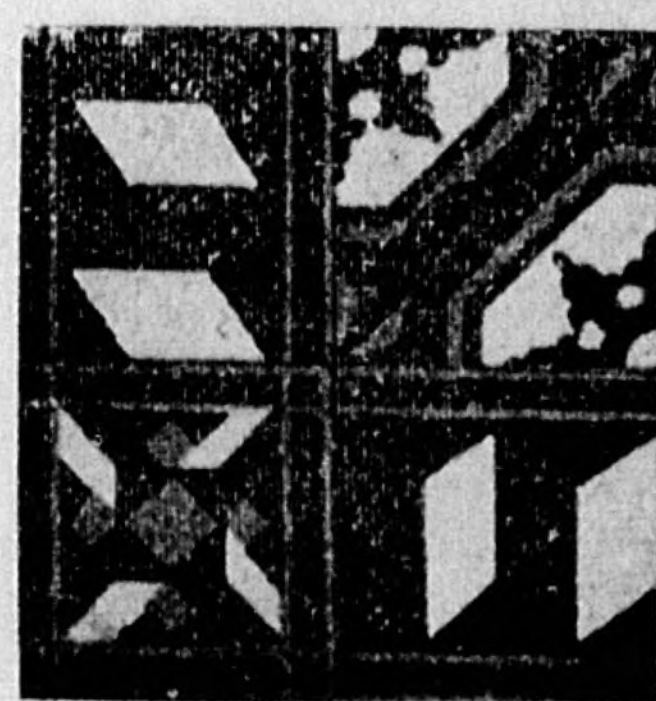
Demoiselle française
donne des leçons lettres sous
„K. B.“ à l'exp du journal.

Özy Spitzer Simonné
és Társa,

== B A J A. ==

Tégla és cserép gyártás.
Saját gyártmányú egyszerű és diszes
CEMENT LAPOK

és mindennemű cement árúk.
Épület díszítmények.

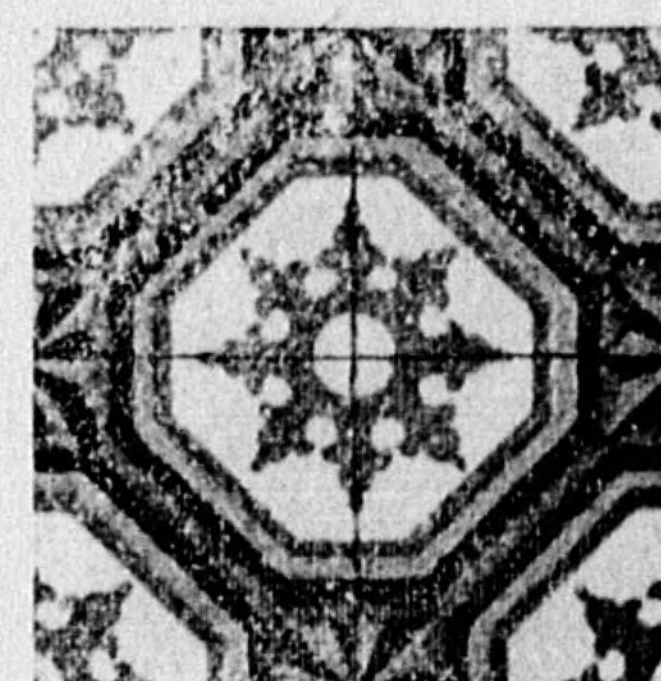
Nagy raktár építő anyagokból u. m. :
Darabos és oltott mész.
BEOGŠINI PORTLAND és ROMAN CEMENT.

Gipsz. Kátrány.
ASPHALT, BITUMEN és
KAUCSUK ASPHALT
(nedves falak szárassá tételére).

Aszfalt elszigetelő lemezek.
KÁTRÁNY-, ASPHAL KÖFEDÉL LEMEZEK.

Nádfonat (stuccatur).
Carbolineum és Tinctoral
— a legjobb fatelítő szerek. —

Fűtő anyagok :
**Túzifa, tati tojás-,
tégla- és akna-szén.**
Budapesti légszeszgyári coaks.

Három hold föld

a vaskuti uton eladó

Kukity Györgynél.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy tekintettel az őszi idényre leginkább készítetteti szokott **angol munkákra**, ennek megfelelőleg

női divat-termemet

elsőrendű fővárosi angol és francia munkaerők alkalmazásával bővítettem ki.

Különös gondot fordítok arra, hogy női divat-termemben jövőben **elsőrendű confectió darabok** u. m. : **sacco, zsák és angol kabátok, palettok és gallérok** valamint costume és angol toilettek a legdivatosabb és izléses kivitelben elkészüljenek. E célra nem kimélve költséget, szerződöttem szakmájában kitűnő és kiváló tehetségű **confectió-szabászt és munkást**, kik korábban, több éven keresztül, híres divat-termekben **Párisban, Berlinben és Bécsben**, utólag pedig **Ács és Tsa**, Monaszterly és Kuzmik neves és jóhírű budapesti cégeknél működtek

Amidőn tehát ezt a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozom, kérem engem nagyrabecsült sz. bizalmával — úgy mint eddig — a jövőben is megajándékozni. magam pedig igyekezni fogok, hogy a divat-termemből kiadott toilettek és confectio darabok izléses és pontos kiállítása által a legmesszebb menő igényeknek is megfeleljenek.

**Vidéki megrendelések egy minta-ruha
beküldése után pontosan eszközöltetnek.**

A m. t. hölgyközönség jóindulatába és kegyes pártfogásába magamat ajánlva, vagyok
kiváló tisztelettel

Schmidt Adolfné,
volt özv. Heislerné.

Lakásom : **Özv. Manhold Istvánné** úrnő házában (Kossuth Lajos-utca 16.)

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges
A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

Legjobb valódi francia szivar-
kapapir és szivarkahüvely kap-
ható az ország minden
különlegességi árúdjában.

EMKE dala!

EMKE-papirt, levélpapirt vegyetek!
Ha rá néztek, feldobog a szívetek.
Magyar fiúk, magyar lányok tudjátok,
Hogy én nektek magyar papirt kínálok.

Magyar földön, magyar kezek csinálják,
Magyar földön, magyar népnek kínálják;
Nem hagyhat ez magyar szívet hidegen,
Úgy is nálunk annyi minden idegen.

Külföld helyett a hazában maradjunk,
A magyar pénzt idegennek ne adjuk!
Hadd tudja meg ebből is a nagyvilág,
Hogy a magyar előre tör s tenni vágy.

EMKE-papirt adjatok a kezembe:
Édes anyám, neked irok én erre,
Van-e ennél szebb papir a világon?
Boltos uram, csupán **EMKE**-t kínáljon!

A fentt megénekelt „**EMKE**” levél-
papiros minden nagyságban kapható

ifj. WAGNER ANTAL

könyv- és papírkereskedésében. 30-27

Hereszéna

és kitűnő minőségű

rózsa burgonya

nagyobb mennyiségben kapható

özy. Spitzer Simonné és Társa
téglagyárában.

Házvezetőnői állást

keres, egy jó családból való
középkorú nő, magános öreg
úrnál, vagy plébánián.

4-1 Cím a kiadóhivatalban.

L Nagymosás!

Nagymosás! P

Tisztelt háziasszony!

**E
S
S
I
V
E**

Kérem kísértse meg a mosást „*Lessive Phénix*” mosóporral,
melyhez nem szükségeltetik sem szappan, sem szóda vagy maró anyagok,
mint lúgkő stb. Megtakarít *pénzt, munkaerőt, időt és mellékkiadá-
sokat.* A „*Lessive Phénix*” mosópor nemcsak hogy *határozottan
chlormentes és ártalmatlan,* hanem a fehéreneműt még tartósabbá teszi,
a fonást erősíti és a szálakat puhítja úgy, hogy az sokkal tovább tart, mintha
más eljárással tisztítja. — A „*Lessive Phénix*” a fővárosi, valamint a
vidéki kórházakban, fürdőkben, nevelő- és egyéb intézetekben, ugyszintén
háztartásokban legjobb eredménnyel használtatik. — Az erre vo-
natkozó *elismerések* bármikor rendelkezésre bocsáttatnak. — *Kapható
minden fűszerüzletben és drogueriában, valamint minden
gyertya- és festékkereskedésben.* Kérem a vásárlásnál mosóporomnak
teljes nevét használni

**H
É
N
I
X**

LESSIVE PHÉNIX-t kérni.

Egyedüli elárusítója Baján:
Wagenblatt Ferencz festékkereskedése.

ISKOLAI CÉLOKRA
minden tekintetben
megfelel

legújabb tollunk

548 EF és F szürke

legfinomabb acél, kitűnő minőség.

Carl Kuhn & Co., Wien Alapított 1843-ban.
Minden írószer-kereskedésben kapható.

●● Pártoljuk a honi ipart! ●●

A legjobb

Író ténták „**STELLA**” védjeggyel

Másolható ténták „**STELLA**” „

Szines ténták „**STELLA**” „

Tusoldat „**STELLA**” védjeggyel

készülnek a „**STELLA**” vegyészeti
gyárban

— B U D A P E S T E N. —

Főraktár:

Ifj. WAGNER ANTAL papírkeres-
kedésében

—● B A J A. ●— 52-21

●● Pártoljuk a honi ipart! ●●

Pártoljuk a magyar ipar termékeit!

Pártoljuk a honi gyártmányokat!

REISZ és PORJESZ

BÚTORGYÁRA

BÉKÉSCSABA.

Nagyvárad,

Fiók-telepek: **B A J A,**

Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház).

MODERN BÚTOR.

TELJES LAKÁSBERENDEZÉSEK.

Legolcsóbb gyári árak.

☞ Mindenféle diszitó- és kárpitosmunkák
elvéllaltatnak. ☞

☞ Ugyanott egy jó házból való fiu tanulóul
felvétetik. ☞